

Miljø- og Fødevareministeriet

EU og Internationalt/Miljø og landbrug/

NaturErhvervstyrelsen/Miljøstyrelsen

Den 29. september 2015

**Samråd i Folketingets Europaudvalg,
tirsdag den 29. september 2015**

(Det talte ord gælder)

Spørgsmål B:

”Ministeren bedes redegøre for, om det er korrekt, at Danmark har mulighed for at erklære sig fri for dyrkning af specifikke GMO’er i henhold til det Barroso-direktiv, som blev vedtaget den 2. april 2015. Desuden bedes ministeren redegøre for, om det ligeledes er korrekt, at fristen for denne erklæring er den 3. oktober 2015, og om det er korrekt, at regeringen ikke har til hensigt at forelægge spørgsmålet om, hvorvidt Danmark skal være GMO-dyrkningsfrit, for Europaudvalget til forhandlingsoplæg, men derimod har tænkt sig at forelægge dette i form af en række komitesager. Spørgsmålet stilles i forlængelse af samrådet med miljø- og fødevareministeren den 11. september 2015, jf. EUU alm. del – samrådsspørgsmål A.”

Svar:

- Jeg vil gerne understrege, at jeg har ønsket at inddrage Folketinget mest muligt i denne her sag. Derfor var det vigtigt for mig, at det i begyndelsen af september blev annonceret i både Miljø- og Fødevareudvalget og igen i Europaudvalget, at der ville blive oversendt et notat om de 4 GMO’er, og at

der var en frist den 3. oktober 2015 for tilbagemelding til Kommissionen.

- I forhold til formandens referencer til, hvad der er sagt tidligere, så vil jeg bare understrege, at jeg også gentog det sidst, da jeg var i samråd. Jeg kan se af referatet, at jeg er citeret for at sige: "Ministeren havde tænkt sig at holde sig til den gængse procedure, nemlig at sende det over som komité-sag, fordi det ville give Folketinget maksimal mulighed for at følge sagen, stille spørgsmål og kalde hende i samråd. Fire gmo-sager var i øvrigt under opsejling som komité-sager, og de skulle håndteres inden den 3. oktober 2015." Det sagde jeg sidst, jeg var i samråd.
- Derfor er jeg uforstående over for formandens kritik af manglende inddragelse af Folketinget. Det er ikke en sag, som er forsøgt lusket eller listet igennem, som formanden har udtalt sig om.
- Jeg har tværtimod lagt vægt på at få en åben proces, og som jeg også er refereret for at sige sidst, da det her er et følsomt emne, så er det netop vigtigt, at vi får diskussionen i Folketinget.
- Det er efter min mening en god tilgang at involvere Folketinget i henhold til komiteproceduren, så der sikres maksimal parlamentarisk indflydelse i forhold til, hvorvidt der skal anmodes om en eventuel

undtagelse for dyrkning eller ej. Altså i forhold til den tilbagemelding, som jeg skal give til Kommissionen.

- Regeringens notat om de 4 GMO'er er basis for samrådet her i dag og drøftelsen i Miljø- og Fødevareudvalget i sidste uge samt en række udvalgsspørgsmål.
- Miljø- og Fødevareudvalget har behandlet spørgsmålet om dyrkning af de 4 GMO majs på basis af notatet fra regeringen. Udvalget har på den baggrund afgivet en beretning. Det er ikke en sag, som er blevet overset.
- I forhold til selve spørgsmålet om dyrkning af GMO'er, så trådte det nye Barroso-direktiv i kraft den 2. april 2015 efter en lang proces og flere års svære forhandlinger. Med Barroso-direktivet forsøger man at løse problemstillingen med dyrkning af GMO i EU, så medlemslandene får større mulighed for selv at vælge.
- Der er tre trin i beslutningsprocessen.
 - o For det første mulighed for at anmode om dyrkningsundtagelse.
 - o For det andet en beslutning om en EU-godkendelse i komiteprocedure.
 - o For det tredje mulighed for et nationalt forbud.

- Det følger af Barroso-direktivet, at Danmark, via Kommissionen, kan anmode en GMO-ansøger om at undtage Danmark helt eller delvist fra ansøgningens geografiske anvendelsesområde. Det vil sige anmode om en dyrkningsundtagelse. Det er frivilligt for den ansøgende virksomhed, om denne vil acceptere en sådan anmodning eller ej.
- Kommissionen sender anmodningen om dyrkningsundtagelse videre til den ansøgende virksomhed. Virksomheden har herefter en frist på 30 dage til at meddele Kommissionen, hvis anmodningen ikke kan accepteres.
- Har Kommissionen ikke hørt fra ansøgeren inden udløbet af denne frist, vil undtagelsen blive skrevet ind i Kommissionens komiteforslag om GMO-godkendelsen, som herefter kommer til afstemning blandt medlemsstaternes eksperter på komiteniveau.
- Hvis komiteforslaget bliver vedtaget af Kommissionen, vil Danmark være undtaget for godkendelsen og konsekvensen vil være, at den pågældende GMO ikke må dyrkes i Danmark.
- Hvis den ansøgende virksomhed derimod ikke kan acceptere anmodningen, er der i Barroso-direktivet muligheder for efterfølgende på nationalt eller

regionalt niveau at forbyde dyrkning af den konkrete GMO.

- Det er de muligheder, der blandt andet skal drøftes i forbindelse med fremsættelse af lovforslaget om ændring af sameksistensloven og genteknologiloven i november. Det skal understreges, at Barroso-direktivets rammer for nedlæggelse af forbud er baseret på en række konkrete kriterier.
- Det er ikke en forudsætning for nedlæggelse af forbud, at man har anmodet om en forudgående undtagelse. Og det er ikke sådan, at et forbud kan følge automatisk efter at man har bedt om en undtagelse. Det kommer vi tilbage til i forbindelse med lovforslaget.
- Med Barroso-direktivet er der etableret en overgangsordning, hvorefter en anmodning om dyrkningsundtagelse skal være meddelt Kommissionen senest den 3. oktober 2015 for så vidt angår de dyrkningsansøgninger, der er indkommet inden direktivets ikrafttræden den 2. april 2015.
- Der er konkret otte GMO-majs dyrkningsansøgninger, som er indgivet inden den 2. april 2015. Der foreligger kun EFSA-vurderinger for de 4 af ansøgningerne, der er fremsendt til udvalget, og fristen den 3. oktober er således kun relevant for

disse. De 4 ansøgninger drejer sig om majs MON 810, majs 1507, majs Bt 11 og majs GA 21, som fremgår af notatet sendt til udvalget den 16. september 2015. I forhold til majs MON 810 drejer det sig om en fornyet godkendelse.

- Kommissionen har til Miljøstyrelsen oplyst, at overgangsordningens frist ikke gælder ansøgninger, hvor der endnu ikke er afgivet en EFSA-vurdering. Her gælder i stedet en generel frist på 45 dage fra fremlæggelse af EFSA-vurderingen til at bede om en eventuel undtagelse. Det vil sige, at der oversendes notater til udvalget om disse sager, når EFSA vurderingen foreligger.
- Det er en tung beslutningsprocedure, der er opstillet med Barosso-direktivet. Anmodningen om dyrkningsundtagelse er alene første trin.
- Næste skridt er afstemningen i Bruxelles om Kommissionens komiteforslag. Sidste skridt er muligheden for at lave et nationalt forbud.
- Som sagt har Miljø- og Fødevarerudvalget på basis af regeringens notat afgivet en beretning om de 4 GMO'er. Desværre må jeg konstatere, at der ikke er et flertal bag regeringens linje i sagen. Det retter jeg mig efter, men det er efter min mening beklageligt, at

man ikke følger de videnskabelige vurderinger fra EFSA, men det er jo netop op til Folketinget at afgøre.

- Det skal understreges, at EFSA i alle de nævnte 4 tilfælde har vurderet, at det er usandsynligt, at dyrkning af de pågældende GMO-majs vil give anledning til miljø- og sundhedsproblemer. EFSA anbefaler dog samtidig, at der stilles nogle betingelser til dyrkningsgodkendelserne.
- Det er min holdning, at vi skal forholde os til GMO'er på samme måde, som vi forholder os til alt muligt andet. Det vil sige, følge de gældende regler og bygge den danske stillingtagen på en videnskabelig vurdering af de sundhedsmæssige og miljømæssige konsekvenser af en godkendelse af en GMO.
- Jeg vil tilføje, at det indtil nu har været tilladt at dyrke GMO majs MON 810 i EU og dermed også Danmark. Danmark var tilbage i 2004 et af de første lande i verden, der fik fastlagt regler for sameksistens. Vi har altså længe haft rammerne på plads for at kunne dyrke GMO afgrøder i Danmark.
- Miljø- og Fødevareudvalgets beretning lægger også op til en teknisk gennemgang om GMO-dyrkning. Det synes jeg lyder som en god ide. Jeg lægger stor vægt på, at vi har en grundig og åben debat om dyrkning af GMO. Derfor vil jeg foreslå, at Europaudvalget

inviteres til den tekniske gennemgang, hvis udvalget ønsker det.

- Jeg vil gerne slutte af med at sige, at der med Barroso-direktivet er indført en ny lidt tungere procedure, hvor der ikke er udviklet en fast praksis for inddragelse af Folketinget. Selv om der er tale om første trin i en tre-trinsprocedure, så har vi valgt at forelægge sagen som en komitesag. Proceduren er velprøvet gennem mange år og giver Folketinget tid til at reagere.